

Сучасні соціологічні теорії

Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	<i>Перший (бакалаврський)</i>
Галузь знань	<i>05 соціальні та поведінкові науки</i>
Спеціальність	<i>054 Соціологія</i>
Освітня програма	<i>Врегулювання конфліктів та медіація</i>
Статус дисципліни	<i>Нормативна</i>
Форма навчання	<i>Очна(денна)/заочна/дистанційна/змішана</i>
Рік підготовки, семестр	<i>3 курс, весняний семестр</i>
Обсяг дисципліни	<i>5 кред. ЄКТС/150 годин</i>
Семестровий контроль/ контрольні заходи	<i>Екзамен, ДКР</i>
Розклад занять	
Мова викладання	<i>Українська</i>
Інформація про керівника курсу / викладачів	Лектор : викладач кафедри соціології Василець Ольга Іванівна Практичні / Семінарські: Василець Ольга Іванівна +38063 872261938 , +38 098 42 946 73 ovasylec@gmail.com , vasylets.olha@lil.kpi.ua
Розміщення курсу	https://classroom.google.com/c/NTQ1ODEwODA4MzM2?cjc=nrdlbdd

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

Зниження конфліктної напруги як у щодо деструкцій поведінки у суспільних практиках взаємодій, так і у її ауто агресивній вимірності, має опертя у рефлексії та спробах концептуалізації повсякденних вражень. Соціологи, та інші представники соціально-поведінкових та соціо-гуманітарних дисциплін працюють над досягненням поточного у його історичній значущості. Сучасне теоретизування допомагає окреслити бажане майбутнє, здійснюючи аналітику та синтез даних щодо минулого. Це є особливо складним завданням щодо недавнього історичного періоду, адже і у ціннісному, і у економічному, к і у організаційному відношенні ми живемо у період суттєвих трансформацій та змін.

Метою курсу є орієнтація студентства щодо головних течій та напрямів розвитку сучасної соціологічної науки, синергії її взаємодій з іншими дискурсами по вивченню суспільства, поточних форматів конфліктної взаємодії, тощо. Необхідним є наголос на заохоченні студентства до активізації подальших самостійних пошуків вартісної інформації, та оволодіння спроможністю формувати коло інтелектуальних лідерів, віртуальних та реальних наставників, праця з роботами яких сприяє набуттю нових компетенцій. Комунікація з викладачем можлива і заохочуватиметься на навчальних заняттях, через месенджери та комунікацію онлайн (гуглкласрум) та офлайн при традиційній формі навчання, а також в межах двох годин консультацій з викладачем, які проводяться за графіком, доступним на сайті кафедри соціології.

Відповідно до вимог ОПП метою дисципліни є формування у студентів здатностей:

- застосовувати знання в практичних ситуаціях (ЗК-1)
- діяти соціально відповідально та свідомо (ЗК-6)
- оперувати базовим категоріально-понятійним апаратом соціології (ФК-1)
- збирати, аналізувати та узагальнювати соціальну інформацію з використанням соціологічних методів (ФК-4)
- презентувати результати соціологічних досліджень для фахівців та нефахівців (ФК-7)

Завданням дисципліни є формування таких результатів навчання:

1) знань про:

основний понятійний апарат соціології в освітній, дослідницькій та інших сферах професійної діяльності (РН 1)

2) умінь:

- пояснювати закономірності та особливості розвитку і функціонування соціальних явищ у контексті професійних задач (РН 4)

- презентувати результати власних досліджень для фахівців і нефахівців (РН 11)

В результаті засвоєння дисципліни студенти зможуть:

- проводити порівняльні розвідки щодо окремих актуальних тем (справедливість, рівність, права особи, державне будівництво, засадничі характеристики суспільного устрою, тощо) виходячи з праць різних сучасних дослідників;

- аргументовано доводити власну позицію та здійснювати медіацію у різних комунікативних площинах;

- презентувати сучасну геополітичну та геоекономічну конфліктність з позицій пояснювального потенціалу макросоціологічного підходу.

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

Дисципліна вивчається на третьому курсі і спирається на вже набуті знання з курсів історія соціології; загальна соціологія; нерівності, конфлікти і соціальна справедливість; соціологія особистості, освіти та культури; та іншими нормативними і вибірковими курсами, що створюють загальну світоглядну і методологічну основу для сприйняття студентами змісту пропонованої дисципліни. Отримані впродовж вивчення даного курсу знання може стати студентству в нагоді при вивченні наступних дисциплін, при виокресленні власних наукових інтересів і підготовці до написання дипломної роботи, зорієнтувати щодо практичного застосування (співпраця з ГО, запити щодо проходження практики, громадянська активність та волонтерська діяльність), тощо.

Студенти продовжать набувати досвід дослідження соціально-політичних умов розвитку соціологічної науки, праці з текстами першоджерел з соціальної теорії.

У контексті самостійної роботи студентам пропонується обрати художній твір (фільм, книгу, виставу) і проаналізувати його з точки зору однієї з парадигм сучасної соціологічної теорії і презентувати результати на одному з семінарських занять. Семестрова атестація з дисципліни передбачає екзамен в шостому семестрі.

2. Зміст навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин				
	Всього	у тому числі			
		Лекції	Семінарські	Лабораторні	СРС
<i>Розділ 1. Американська соціологія під девізом стабілізаційної свідомості</i>					
Тема 1. Соціологія ХХ століття: загальний огляд, періодизація, поліпарадигмальність.	8	2	2	-	4
Тема 2. Теоретико-ідеологічне підґрунтя американської соціології.	8	2	2	-	4
Тема 3. Чиказька школа в американській соціології.	8	2	2	-	4
<i>Розділ 2. Розвиток соціологічної теорії: П.Сорокіна, Т.Парсонса, Р.Мертонна.</i>					
Тема 1. Інтегралістська соціологія П.Сорокіна.	7	1	2	-	4
Тема 2. Структурний функціоналізм Т.Парсонса.	7	1	2	-	4
Тема 3. Структурний функціоналізм Р.Мертонна.	7	1	2	-	4
<i>Розділ 3. Європейські соціологічні школи ХХ століття.</i>					
Тема 1. Становище соціологічної науки у Франції від початку ХХ століття до 60-х років ХХ століття: тенденції, течії, персоналії.	7	1	2	-	4
Тема 2. Англійська теоретична соціологія ХХ століття.	7	1	2	-	4
Тема 3. Франкфуртська школа в соціології.	7	1	2	-	4
<i>Розділ 4. Гуманістична парадигма в соціології.</i>					
Тема 1. Виникнення і розвиток символічного інтеракціонізму.	7	1	2	-	4
Тема 2. Феноменологічна соціологія та етнометодологія.	7	1	2	-	4
Тема 3. Парадигма обміну.	7	1	2	-	4
<i>Розділ 5. Сучасні тенденції в теоретичній соціології.</i>					
Тема 1. Соціологічні концепції постіндустріального суспільства.	7	1	2	-	4
Тема 2. Розвиток новітньої соціологічної теорії: П.Штомпка, Н.Луман.	7	1	2	-	4
<i>Розділ 6. Історія сучасної української соціології.</i>					
Тема 1. Основні тенденції розвитку української соціології у ХХ столітті.	7	1	2	-	4
ДКР	8	-	2	-	6
Екзамен	30	-	-	-	30
Всього годин	150	18	36		96

Заочна форма

Назви розділів і тем	Кількість годин				
	Всього	у тому числі			
		Лекції	Семінарські	Лабораторні	СРС
<i>Розділ 1. Американська соціологія під девізом стабілізаційної свідомості</i>					
<i>Тема 1. Соціологія ХХ століття: загальний огляд, періодизація, поліпарадигмальність.</i>	6	1	1	-	8
<i>Тема 2. Теоретико-ідеологічне підґрунтя американської соціології.</i>	7	1	-	-	6
<i>Тема 3. Чиказька школа в американській соціології.</i>	7	1	-	-	6
<i>Разом за розділом 1</i>	24	3	1	-	20
<i>Розділ 2. Розвиток соціологічної теорії: П.Сорокіна, Т.Парсонса, Р.Мертонна.</i>					
<i>Тема 1. Інтегралістська соціологія П.Сорокіна.</i>	6	1	-	-	5
<i>Тема 2. Структурний функціоналізм Т.Парсонса.</i>	6	1	-	-	5
<i>Тема 3. Структурний функціоналізм Р.Мертонна.</i>	6	1	-	-	5
<i>Разом за розділом 2</i>	18	3	-	-	15
<i>Розділ 3. Європейські соціологічні школи ХХ століття.</i>					
<i>Тема 1. Становище соціологічної науки у Франції від початку ХХ століття до 60-х років ХХ століття: тенденції, течії, персоналії.</i>	7	1	-	-	6
<i>Тема 2. Англійська теоретична соціологія ХХ століття.</i>	6	1	-	-	6
<i>Тема 3. Франкфуртська школа в соціології.</i>	10	1	1	-	8
<i>Разом за розділом 3</i>	23	3	1	-	19
<i>Розділ 4. Гуманістична парадигма в соціології.</i>					
<i>Тема 1. Виникнення і розвиток символічного інтеракціонізму.</i>	10	1	1	-	8
<i>Тема 2. Феноменологічна соціологія та етнометодологія.</i>	7	1	-	-	8
<i>Тема 3. Парадигма обміну.</i>	6	-	-	-	8
<i>Разом за розділом 4</i>	23	2	1	-	20
<i>Розділ 3. Сучасні тенденції в теоретичній соціології.</i>					
<i>Тема 1. Соціологічні концепції постіндустріального суспільства.</i>	13	1	-	-	12
<i>Тема 2. Розвиток новітньої соціологічної теорії: П.Штомпка, Н.Луман.</i>	7	1	-	-	6
<i>Разом за розділом 5</i>	24	2	-	-	18

Розділ 4. Історія сучасної української соціології.					
Тема 1. Основні тенденції розвитку української соціології у ХХ столітті.	11	1	-	-	10
Разом за розділом 6	11	1	-	-	10
ДКР	6	-		-	6
Екзамен	6	-	-	-	6
Всього годин	120	16	10		94

3. Навчальні матеріали та ресурси

Базова література:

1. Погорілий О.І. Соціологічна думка ХХ століття : Посібник. / Міжнар. фонд «Відродження»; [Голов. ред. М.С.Тимошик] – К.: Либідь, 1996. – 219 с.
2. Соціологічна теорія: традиції та сучасність: Навчальний посібник / За ред. А.Ручки. – К., 2007.
3. *Contemporary Sociological Theory, 4th Edition wiley*
Craig Calhoun (Editor), Joseph Gerteis (Editor), James Moody (Editor), Steven Pfaff (Editor), Indermohan Virk (Editor) 2022

Допоміжна література:

4. Бергер П. Л. Капіталістична революція: п'ятдесят пропозицій щодо процвітання, рівності і свободи: Монографія / П. Л. Бергер; Пер.з англ. С. О. Макеев, І. П. Дзюб, І. О. Кресіна; Передм. В. К. Черняка. — Київ: Вища школа, 1995.
5. Прихід постіндустріального суспільства // Сучасна зарубіжна соціальна філософія. Хрестоматія / Упоряд. В. Лях. — К.: Либідь, 1996
6. Человек и общество. Хрестоматия / Под ред. С.А.Макеева. – К.: Ин-т социологии НАН Украины, 1999.
7. Randall Collins 1999. *Macro-History: Essays in Sociology of the Long Run*. Stanford: Stanford University Press.
8. Андерсон Б. Уявлені спільноти. Міркування щодо походження й поширення націоналізму. / Пер. з англ. В.Морозова. Друге видання. – К.: Критика, 2001. – 271 с.
9. Бауман З. Глобалізація: наслідки для людини і суспільства. / Пер. з англ. Ігоря Андрущенко; наук. ред. М.І.Винницький. – К.: Києв.-Могил. акад., 2008. – 108 с.
10. Соціологічна думка України : навч. посіб. / М.В. Захарченко, В.Ф. Бурлачук, М.О. Молчанов [та ін.] ; Міжнар. фонд "Відродження". Київ : Заповіт, 1996.
11. Мусієздов О.О. Історія української соціології: Навчально-методичний посібник. – Харків, Харківський національний університет імені В.Н.Каразіна, 2004.
12. Habermas, J. (1984). *The Theory of Communicative Action: Reason and the Rationalization of Society*. Beacon Press.

Інформаційні ресурси:

1. <http://www.socio-journal.kpi.kiev.ua/> - Вісник КПІ ім. Ігоря Сікорського. Соціологія. Політологія. Право.
2. <http://stmm.in.ua/>- Соціологія: теорія, методи, маркетинг. ІС НАНУ
3. <http://www.nbuv.gov.ua> – Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського.
4. <https://prometheus.org.ua/>. Найкращі онлайн-курси України та світу.
5. <http://www.sociology.kpi.ua/literature> - кафедра соціології КПІ ім.Ігоря Сікорського

4. Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Лекційні заняття
Осінній семестр

№ з/п	Назва теми лекції та перелік основних питань (перелік дидактичних засобів, завдання на СРС з посиланням на літературу)
1	<p>Тема: Соціологія ХХ століття: загальний огляд, періодизація, поліпарадигмальність. Лекція 1. Основні питання: Характерні риси соціології ХХ століття. Періодизація соціології ХХ століття. Поліпарадигмальний характер соціології ХХ століття як прояв методологічного плюралізму. Теорія наукових революцій та поняття „парадигма” за Т.Куном. СРС: Основні риси соціології ХХ століття.</p>
2	<p>Тема: Теоретико-ідеологічне підґрунтя американської соціології. Лекція 2. Основні питання: Біхевіоризм та соціобіологія. Інвайроменталізм, як теоретична і світоглядна орієнтація. Менеджеризм. Теорія „менеджерської революції”. Техніцизм Дж.К.Гелбрейта. Гуманістичний варіант технократій Л.Мамфорда. Техніцизм, як напрям в американській соціології. Концепція технократії Т.Веблена. СРС: Ф.Скінер „Технологія поведінки”. Соціобіологія: основні положення, течії, персоналії.</p>
3	<p>Тема: Чиказька школа в американській соціології. Лекція 3. Основні питання: Загальна характеристика школи, періодизація її діяльності. «Польський селянин в Європі та Америці» Уільям Томас і Флоріан Знанецький. Соціальна екологія Роберта Парка. «Зональна гіпотеза» або соціальна картографія Ернеста Берджесса. Загальна характеристика концепцій У.Огборна та Л.Вітра. СРС: Загальна характеристика концепцій Р.Парк «Екологія людини», «Конкуренція», «Конфлікт», «Акомодація», «Асиміляція». Підготовка до експрес-контрольної роботи за проблематикою лекцій 1.1., 1.2., 1.3.</p>
4	<p>Тема: Інтегралістська соціологія П.Сорокіна. Лекція 4. Основні питання: Життєвий і творчий шлях автора (російський і американський періоди). Соціологія як наука та її предмет (динаміка соціологічних уявлень автора). Лекція 5. Основні питання: Теорія соціальної стратифікації та соціальної мобільності. Концепція соціокультурної динаміки. П.Сорокін „Соціологічний етюд про основні форми суспільної поведінки і моралі”. СРС: Проблематика альтруїзму в творчості П.Сорокіна.</p>
5	<p>Тема: Структурний функціоналізм Т.Парсонса. Лекція 6. Основні питання: Життєвий шлях та загальна характеристика творчості Т.Парсонса. Характер, завдання та передумови виникнення теорії соціальної дії. Лекція 7. Основні питання: Символізм дії в теоріях Т.Парсонса. Теорії соціальної дії та соціальної системи. Суспільство як соціальна система. Функціоналізм, структурний функціоналізм: загальний огляд парадигм. СРС: Суспільство і його типи. Стадії еволюції суспільство (за Т.Парсонсом). Т.Парсонс в історичному контексті.</p>
6	<p>Тема: Структурний функціоналізм Р.Мертон. Лекція 8. Основні питання: Життєвий шлях та загальна характеристика творчості Р.Мертон. Теорія середнього рівня. Соціологічний зміст аномії та девіантної поведінки. Дослідження способів адаптації за Р.Мертон. СРС: Р.Мертон про метод і типи теоретизування в соціології. Значення соціологічної спадщини Р.Мертон.</p>
7	Лекція 9. Залік

№ з/п	Назва теми лекції та перелік основних питань (перелік дидактичних засобів, завдання на СРС з посиланням на літературу)
1	<p>Тема: Становище соціологічної науки у Франції від початку до 60-х років ХХ століття: тенденції, течії, персоналії.</p> <p>Лекція 1. Основні питання: Французька соціологія до другої світової війни: загальний огляд, персоналії. Основні тенденції французької теоретичної соціології другої третини ХХ століття. Діалектична соціологія Ж.Гурвича. Структуралізм у французькій соціології 60-х років ХХ століття. Технологічний детермінізм Ж.Фураст'є. Генетичний структуралізм П.Бурд'є. „Поле”, „капітал”, „габідус”. Принцип подвійного структурування соціальної дійсності.</p> <p>СРС: Концепція „трансформації капіталізму” Р.Арона. Концепція соціальної нерівності Р.Будона. Теорія бюрократії М.Кроз'є.</p>
2	<p>Тема: Англійська теоретична соціологія ХХ століття.</p> <p>Лекція 2. Основні питання: Британська соціологія в першій половині ХХ століття. Інтелектуальні традиції британської політичної економії та розвиток теорії й методів соціології. Інституціоналізація англійської соціології та її перші теоретики (Л.Хобхаус, М.Гінсберг). Соціологія та соціальні (класові) проблеми британського суспільства. Соціологічна спадщина Т.Боттомора. Соціологія Великої Британії після Другої світової війни. Традиції антропології та соціології. Вплив американської соціології структурного функціоналізму. Вплив марксизму. Британська соціологія та вироблення політики.</p> <p>СРС: Поняття соціологічного реалізму та номіналізму. Соціологічна спадщина Е.Тайлора.</p>
3	<p>Тема: Франкфуртська школа в соціології</p> <p>Лекція 3. Основні питання: Політико-ідеологічний контекст другої загальнотеоретичної кризи західної соціології. Неомарксистські тенденції в соціології Т.Адорно. Система соціологічних поглядів Г.Маркузе. Теорія комунікативної дії Ю.Хабермаса.</p> <p>СРС: Фрейд-марксистські міфологеми М.Хоркхаймера. Соціологія музики Т.Адорно. Розвиток капіталістичного суспільства та проблема відчуження в роботах Е.Фромма.</p>
4	<p>Тема: Виникнення і розвиток символічного інтеракціонізму.</p> <p>Лекція 4. Основні питання: Символічний інтеракціонізм: загальна характеристика парадигми. Чиказька та Айовська школи символічного інтеракціонізму. Символи та жести за Дж. Мідом. Розуміння природи суспільства в символічному інтеракціонізмі. Дослідницький метод символічного інтеракціонізму. Символічний інтеракціонізм: напрямки, персоналії. Драматургічна теорія І.Гоффмана. Символічний інтеракціонізм та сполучення з іншими соціологічними течіями. Проблеми символічного інтеракціонізму.</p> <p>СРС: Питання символічної взаємодії в творчості Г.Блумера. Особливості колективної поведінки за Г.Блумером. Майбутнє символічного інтеракціонізму.</p>
5	<p>Тема: Феноменологічна соціологія та етнометодологія.</p> <p>Лекція 5. Основні питання: Феноменологічна соціологія: загальна характеристика напряму. Філософське і психологічне підґрунтя напряму. Критика позитивіських орієнтацій та методу в соціології. Феноменологічна соціологія в Європі та США. Ключове перевизначення соціологічних понять: від «об'єктивних законів» до орієнтації на створювані сенси та «життєвий світ». Феноменологічна соціологія: персоналії. Мікросоціологічний підхід А. Щюца. «Соціальне конструювання реальності» П. Бергера, Т. Лукмана. Етнометодологічний підхід і метод Г. Гарфінкеля. Дослідження повсякденності. Б.Латур і С. Вульгар – наука, як повсякденна реальність.</p> <p>СРС: Теоретичні витоки феноменологічної соціології. Значення соціологічної спадщини Г.Гарфінкеля.</p>

6	<p>Тема: Парадигма обміну.</p> <p>Лекція 6. Основні питання: Парадигма обміну: загальна характеристика наряду, персоналії. Теорія обміну Дж.К.Хоманса. Макросоціологічна перспектива П.Блау. Основні постулати теорії соціального обміну. Критика теорії з боку інших соціологічних напрямів, в першу чергу структурного функціоналізму. Від теорії соціального обміну до теорії раціонального вибору.</p> <p>СРС: Конфліктологічна парадигма: загальна характеристика, напрямки, персоналії. Л.Козер про функції соціального конфлікту. Конфліктологічна парадигма в інтерпретації Р.Дарендорфа.</p>
7	<p>Тема: Соціологічні концепції постіндустріального суспільства.</p> <p>Лекція 7. Основні питання: Д.Белл і його теорія постіндустріального суспільства. Концепція „третьої хвилі” А.Тоффлера. Критичні інтерпретації науково-технічного розвитку (НТР). Світ-системний аналіз. Глобальна соціологія І.Валлерстайна. Від світ-капіталізму до світ-соціалізму. Соціально-культурний вимір динаміки хвиль М. Кондратьєва</p> <p>СРС: Новітні форми техніцистських поглядів (комп’ютерна футурологія, ризикологія). Капіталізм як проблема соціології І.Валлерстайна.</p>
8	<p>Тема: Розвиток новітньої соціологічної теорії: П.Штомпка, Н.Луман.</p> <p>Лекція 8. Основні питання: Теорія соціальних змін П.Штомпки. Дослідження довіри та культурної травми, як соціальних феноменів. Візуальна соціологія, як дослідницька програма. Теорія соціальних змін Н.Лумана. Соціальна система. Системний аналіз і код. Код політики. Код засобів масової інформації.</p> <p>СРС: Поняття соціальної структури за П.Штомпкою. Концепції влади та владних відносин за Н.Луманом.</p>
9	<p>Тема: Основні тенденції розвитку української соціології у ХХ столітті.</p> <p>Лекція 9. Основні питання: Українська соціологія в еміграції: загальний огляд. Український соціологічний інститут у Відні. Український інститут громадознавства у Празі. Повоєнний період – США і Канада. Українська соціологія в еміграції: персоналії. М. Шаповал «Загальна соціологія», «Система суспільних наук і соціографія». О. Ейхельман. Старша і молодша генерації соціологів в еміграції у Європі, США та Канаді.</p> <p>СРС: Українська радянська соціологія: персоналії. Українська радянська соціологія: загальний огляд.</p>

Семінарські заняття

№ з/п	Назва теми лекції та перелік основних питань (перелік дидактичних засобів, завдання на СРС з посиланням на літературу)
	Тема: Соціологія ХХ століття: загальний огляд, періодизація, поліпарадигмальність.
1	<p>Семінар 1. Неопозитивізм та емпіризм як ознаки американської соціології першої третини ХХ століття. Соціобіологія: загальна характеристика, течії, персоналії. Досягнення в сфері методики соціологічних досліджень П.Лазарсфельда. Школа людських стосунків. Е.Мейо та Хоторнський експеримент. Творчість Дж.Морено.</p> <p>СРС: Символічний інтеракціонізм Уільяма Томаса.</p>
2	<p>Семінар 2. Біхевіоризм: загальна характеристика, напрямки, персоналії. Біхевіоризм, як міждисциплінарна проблема: досягнення, недоліки та перспективи. Радикальний біхевіоризм Дж.Б.Уотсона. Когнітивний напрям у біхевіоризмі за Е.Толменом. Оперантний біхевіоризм Б.Ф.Скінера. Інвайроменталізм: загальна характеристика, течії. Інвайроменталізм як неопозитивіська тенденція ХХ століття. Кристалізація проблеми біосоціальної природи людини у теоретичній спадщині Дж.Дьюї.</p> <p>СРС: Соціальна інженерія: міфи та перспективи. Ідея «екосистемного холізму» Олдо Леопольда.</p>
	Тема: Теоретико-ідеологічне підґрунтя американської соціології.

3	Семінар 3. Розвиток соціології в Америці на початку ХХ століття. Інституціоналізація американської соціології. СРС: „Соціометрія” Дж.Морено.
4	Семінар 4. Емпіричний характер соціології в Чикаго: тенденції, персоналії. „Польський селянин в Європі та Америці” Уільям Томас і Флоріан Знанецький (загальна характеристика роботи).
	Тема: Чиказька школа в американській соціології.
5	Семінар 5. Чиказька соціологічна школа. Передумови виникнення, періоди функціонування, науковий спадок Чиказької соціологічної школи. СРС: Практичне значення методу „зональної гіпотези” Е.Берджесса.
6	Семінар 6. Екологічна соціологія Р.Парка. Р.Парк „Екологія людини”. Місто – як соціальна лабораторія (за Р.Парком).
	Тема: Інтегралістська соціологія П.Сорокіна.
7	Семінар 7. Інтегралістська соціологія П.Сорокіна. Концепція соціальної стратифікації та соціальної мобільності П.Сорокіна. Соціокультурна динаміка” П.Сорокіна. Ідеї інтегралізму в соціологічній творчості П.Сорокіна. СРС: П.Сорокін „Соціологічний етюд про основні форми суспільної поведінки і моралі”.
	Тема: Структурний функціоналізм Т.Парсонса.
8	Семінар 8. Розвиток соціологічної теорії Т.Парсонса. Теорія соціальної дії Т.Парсонса. Теорія соціальних систем Т.Парсонса. СРС: Структурний функціоналізм Т.Парсонса.
	Тема: Структурний функціоналізм Р.Мертонна.
9	Семінар 9. Концептуалізація соціологічної теорії Р.Мертонна. Теорія середнього рівня Р.Мертонна. Поняття „аномія”, „девіантна поведінка” та „способів адаптації” в творчості Р.Мертонна. СРС: Р.К.Мертон „Соціальна теорія та соціальна структура”.

№ з/п	Назва теми заняття
	Становище соціологічної науки у Франції від початку ХХ століття до 60-х років ХХ століття: тенденції, течії, персоналії.
1	Семінар 1. Французька соціологічна теорія ХХ століття. Загальний огляд, течії, представники французької соціологічної школи. Французька соціологія до другої світової війни: загальний огляд, персоналії. Діалектична соціологія Ж.Гурвича. Структуралізм у французькій соціології 60-х років ХХ століття. СРС: Продовження технократичної традиції в творчості Ж.Фураст’є.
2	Семінар 2. Генетичний структуралізм П.Бурд’є. Поняття „поле”, „капітал”, „габідус” в соціологічній творчості П.Бурд’є. П.Бурд’є „Соціологія політики”. (Глава 1. Фізичний та соціальний простір: проникнення та привласнення. Соціальна дія у фокусі уваги А.Турена. Соціологічна спадщина Франції. Антикризисний характер соціології А.Турена. Акціоналізм А.Турена: основні положення концепції. Концепція „трансформації капіталізму” Р.Арона. Теорія бюрократії М.Кроз’є. СРС: П.Бурд’є „Соціологія політики”. Глава 2. Соціальний простір та генезис класів). Концепт постіндустріального суспільства в творчості А.Турена. Концепція соціальної нерівності Р.Будона
	Англійська теоретична соціологія ХХ століття.
3	Семінар 3. Англійська теоретична соціологія ХХ століття: загальний огляд, напрямки, персоналії. СРС: Концепт солідарності в творчості Е.Гідденса.
4	Семінар 4. Л.Хобхаус та М.Гінсберг як перші теоретики англійської соціології. Неомарксизм в творчому доробку Т.Боттомора. Основні положення та поняття теорії

	<p>структурації Е.Гідденса. „Структура як правила та ресурси” Е.Гідденс. Поняття соціологічного реалізму та номіналізму.</p> <p>СРС: З. Бауман про «плинну сучасність». Майбутнє соціології за Е. Гідденсом. Трансформація інтимності.</p>
	Франкфуртська школа в соціології.
5	<p>Семінар 5. Роль та місце Франкфуртської школи в європейській соціологічній традиції ХХ століття. Основні тенденції другої загальнотеоретичної кризи західної соціології.</p> <p>СРС: Т. Адорно і його інтерпретація об'єкту, предмету та метода соціальних наук. Критика позитивізму.</p>
6	<p>Семінар 6. Франкфуртська соціологічна школа: загальний огляд, напрямки, персоналії. Концепція одномірної людини Г.Маркузе. Неомарксистські тенденції в соціології Т.Адорно. Соціологія музики Т.Адорно. Теорія комунікативної дії Ю.Хабермаса.</p> <p>СРС: Г. Маркузе про історичний прогрес, суспільство споживання і «велику відмову». Концепти капіталізму та відчуження в творчості Е.Фромма.</p>
	Виникнення і розвиток символічного інтеракціонізму.
7	<p>Семінар 7. Символічний інтеракціонізм: загальна характеристика парадигми, напрямки, персоналії.</p> <p>СРС: Символічний інтеракціонізм та проблема розуміння.</p>
8	<p>Семінар 8. Дж.Г.Мід – засновник символічного інтеакціонізму. Драматургічна соціологія Е.Гоффмана. „Уявлення про себе у повсякденному житті” Е.Гоффмана. Методологія і сфери застосування символічного інтеракціонізму.</p> <p>СРС: Питання символічної взаємодії в творчості Г.Блумера. Аналіз фреймів.</p>
	Феноменологічна соціологія та етнометодологія.
9	<p>Семінар 9. Феноменологічна соціологія: загальна характеристика напряму, персоналії.</p> <p>СРС: П.Бергер, Т.Лукман „Соціальне конструювання реальності”</p>
10	<p>Семінар 10 . А.Шюц про повсякденність як предмет феноменологічної соціології. Концепція «повернення додому» А.Шюца. Етнометодологія: ключові положення та принципи, експериментальний характер.</p> <p>СРС: Соціальне конструювання реальності. Г.Гарфінкель „Що таке етнометодологія”.</p>
	Парадигма обміну.
11	<p>Семінар 11. Соціальний обмін: загальна характеристика парадигми, витоки та перспективи розвитку. Теорія обміну Дж.К.Хоманса.</p> <p>СРС: П.Блау, як представник парадигми обміну: специфіка поглядів.</p>
12	<p>Семінар 12. Конфліктологічна парадигма: загальна характеристика, напрямки, персоналії. Л.Козер про функції соціального конфлікту.</p> <p>СРС: Конфліктологічна парадигма в інтерпретації Р.Дарендорфа. Л. Козер і спадщина Г. Зіммеля.</p>
	Соціологічні концепції постіндустріального суспільства.
13	<p>Семінар 13. Новітні форми техніцистських поглядів (комп'ютерна футурологія, ризикологія). Концепція постіндустріального суспільства Д.Белла: сйво стабілізаційної свідомості. Проблематизація соціального конфлікту в творчому доробку Д.Белла. Новий клас та ворожа культура (за Д.Беллом).</p> <p>СРС: „Третя хвиля” А.Тоффлера.</p>
14	<p>Семінар 14. Соціологія І.Уоллерстайна. Посткризова соціологія про проблематизацію капіталізму. Глобальна соціологія І.Уоллерстайна. Капіталізм як проблема соціології І.Уоллерстайна.</p> <p>СРС: Поняття «світ-системи» І.Уоллерстайна. Поняття світссистемний аналіз І.Уоллерстайна.</p>
	Розвиток новітньої соціологічної теорії: П.Штомпка, Н.Луман.
15	<p>Семінар 15. Соціологія П.Штомпки. Теорія соціальних змін П.Штомпки.</p> <p>СРС: Поняття соціальної структури за П.Штомпкою. «Поняття соціальної структури: спроби узагальнити».</p>

16	Семінар 16. Теорія соціальних систем Н.Лумана. Теорія суспільства як системи за Н.Луманом. Комунікація і соціальна система в творчому доробку Н.Лумана. Системний аналіз і коди підсистем Н. Лумана. Концепт «аутопоезису». СРС: Концепт влади в системології Н.Лумана. «Суспільство ризику» У. Бека
Основні тенденції розвитку української соціології у ХХ столітті.	
17	Семінар 17. Українська соціологія першої половини ХХ століття: загальний огляд, персоналії. М. Шаповал і міжвоєнна соціологія. Українська соціологія в еміграції: загальний огляд, персоналії. В. Старосольський. О. Босковський. Українська соціологія в еміграції: Канада і США, СРС: Соціологічні ідеї М. Грушевського і соціологічні інституції у Відні та Празі. Інституції в популяризації соціальних наук: НТШ і Український Науковий інститут Гарвардського університету. СРС: Українська радянська соціологія: загальний огляд, персоналії.
18	ДКР

5. Самостійна робота студента

Не передбачено тем для самостійного опрацювання.

Політика та контроль

6. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Порушення термінів виконання завдань та заохочувальні бали

Заохочувальні бали		Штрафні бали	
Критерій	Ваговий бал	Критерій	Ваговий бал
Участь у конференції / публікація тез	5 балів	відсутні	
Участь у 2 турі Всеукраїнської студентської олімпіади	10 балів		
Публікація наукової статті	10 балів		

Відвідування занять

Відвідування лекційних і семінарських занять є обов'язковим.

Опанування дистанційних курсів.

За бажанням здобувача в умовах, що не сприяють регулярному відвідуванню занять, допускається вивчення окремих змістовних частин освітнього компонента в асинхронному режимі, зокрема, через опанування дистанційних курсів. Для врахування в системі оцінювання балів за опанування таких курсів, вони мають відповідати змістовно силабусу, бути узгоджені із викладачем, та на підтвердження проходження курсів студент має надати відповідний документ із зазначенням назви та обсягу в годинах. Визнання результатів неформальної освіти відбувається у порядку, визначеному у відповідному Положенні КПІ ім. Ігоря Сікорського.

Пропущені контрольні заходи оцінювання

Пропущену домашню контрольну роботу можна написати повторно, але до моменту проставлення проміжної атестації з урахуванням часу, необхідного викладачу для перевірки роботи. Пропущені експрес-контрольні не відпрацьовуються.

Процедура оскарження результатів контрольних заходів оцінювання

Студенти мають можливість підняти будь-яке питання, яке стосується процедури контрольних заходів та очікувати, що воно буде розглянуто згідно із наперед визначеними процедурами. Для оскарження контрольних заходів студент має подати заяву, у якій має бути вказана причина оскарження, наведені факти упередженості викладача. Викладач повинен обговорити дану заяву зі студентом особисто на консультації. В разі відсутності порозуміння щодо результату контрольного заходу, формується комісія з викладачів кафедри, яка оцінює процедуру проведення контрольного заходу та претензії студента. Комісія може вирішити провести контрольний захід повторно, або відхилити заяву. Рішення комісії є остаточним та оскарженню не підлягає.

Календарний рубіжний контроль

Проміжна атестація студентів (далі – атестація) є календарним рубіжним контролем. Метою проведення атестації є підвищення якості навчання студентів та моніторинг виконання графіка освітнього процесу студентами.

На першій проміжній атестації студент отримує «зараховано», якщо його поточний рейтинг на час атестації складає 30 і більше балів.

На другій проміжній атестації студент отримує «зараховано», якщо його поточний рейтинг на час атестації складає 60 і більше балів. У випадку, якщо цей показник не відповідає вимогам, виставляється «не атестований». Відпрацювання «не атестації» здійснюється на консультаціях з викладачем шляхом усної відповіді на питання не засвоєного студентом матеріалу.

Академічна доброчесність

Політика та принципи академічної доброчесності визначені у розділі 3 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

Норми етичної поведінки

Норми етичної поведінки студентів і працівників визначені у розділі 2 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

Неформальна освіта

За бажанням здобувача, в умовах, що не сприяють регулярному відвідуванню занять, допускається вивчення окремих змістовних частин дисципліни в асинхронному режимі, зокрема через опанування дистанційних курсів та інших форм неформального навчання. Для врахування в рейтинговій системі оцінювання балів за такі курси, вони мають змістовно відповідати певним темам силабусу, а їх проходження узгоджене з викладачем дисципліни. На підтвердження проходження неформального навчання студент має надати відповідний документ (сертифікат) із зазначенням назви курсів та їх обсягу в годинах. Визнання результатів неформальної освіти відбувається у порядку визначеному у відповідному Положенні КПІ ім. Ігоря Сікорського: <https://osvita.kpi.ua/node/179>

7. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)

№ з/п	Контрольний захід оцінювання	%	Ваговий бал	Кількість	Всього
1.	Виступи на семінарських заняттях	30	5	6	30
2.	Активність роботи на семінарських заняттях	30	5	6	30
3.	Експрес-контрольні на лекціях	20	5	4	20
4.	Домашня контрольна робота (ДКР)	20	20	1	20
	Всього				100

Обов'язкова умова допуску до екзамену		Критерій
1	Поточний рейтинг	$RD \geq 30$
2	Домашня контрольна робота (ДКР)	$RD \geq 12$

Можливість отримання оцінки «автоматом» для екзамену: ні. Але обов'язково враховуються зовнішні обставини на момент складання екзамену.

Сума рейтингових балів, отриманих студентом протягом семестру, переводиться до підсумкової оцінки згідно з таблицею переведення. Якщо сума балів менша за 60, але МКР та ДКР зараховано, студент виконує екзаменаційну контрольну роботу. У цьому разі сума балів за виконання МКР, ДКР та екзаменаційну контрольну роботу переводиться до підсумкової оцінки згідно з таблицею переведення.

Студент, який у семестрі отримав більше 60 балів та має позитивну оцінку за МКР, отримує залікову оцінку «автоматом».

Таблиця відповідності рейтингових балів оцінкам за університетською шкалою:

Кількість балів	Оцінка
100-95	Відмінно
94-85	Дуже добре
84-75	Добре
74-65	Задовільно
64-60	Достатньо
Менше 60	Незадовільно
Не виконані умови допуску	Не допущено

8. Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента)

Навчальні заняття з дисципліни "Сучасні соціологічні теорії" проводяться у формі лекційних та семінарських занять. На лекціях викладач формулює положення теорій, формулює ключові поняття з тем, наводить приклади. Лекції відбуваються у формі діалогу, коли викладач задає зустрічні запитання аудиторії щодо навчального матеріалу, може попросити дати оперативну відповідь на поточне запитання, або матеріал попередніх занять.

Самостійна робота студента розрахована на підготовку питань до семінарських занять, аналіз окремих першоджерел. Викладач також пропонує до опрацювання сучасні наукові статті та публіцистичні матеріали пов'язані з сучасними соціологічними теоріями. Тези деяких з таких

матеріалів викладач проголошує наприкінці заняття, студенти у свою чергу також шукають новини щодо нових досліджень.

Основною формою роботи на семінарському заняття є виступ, який поєднує комунікативні здатності студента з демонстрацією та закріпленням знань. Викладач оцінює як глибину, ширину, точність визначень під час виступу студента, здатність оперативно реагувати на запитання аудиторії. Під час семінарського заняття додатково оцінюється активність студентів при формулюванні запитань, участь у дискусії, формулювання альтернативних гіпотез, вміння посилалися на теоретичні положення та критично оцінювати наявні теорії і практики.

ДКР повинна продемонструвати опанування студентом матеріалу певної теми; вміння самостійно осмислити і систематизувати навчальну інформацію; чітко, стисло і логічно викласти матеріал, обґрунтувати власну думку, зробити висновки. Висвітлення теоретичних питань не потребує плану, вступу, але обов'язково повинно завершуватись висновками.

Рейтинг студента з дисципліни «Сучасні соціологічні теорії» складається з суми балів за контрольні заходи протягом семестру $R_k=100$.

R_k складається з балів, які студент отримує за наступні види робіт:

- відповіді на семінарських заняттях;
- виступи, презентації, участь у дискусії на семінарських заняттях;
- ДКР;
- експрес контроль в процесі лекційних занять;

1. Розрахунок вагових балів

РСО з дисципліни складається з суми балів студента за усі виконані контрольні заходи протягом семестру (RD).

$rd = r_{\text{сем.}} + r_{\text{вист.}} + r_{\text{тест.}} + r_{\text{мкр.}} = 30 + 30 + 20 + 20 = 100$ балів.

1. Відповіді на семінарських заняттях.

Ваговий бал – 5 балів при відповіді на одне питання. Максимальна кількість балів на всіх семінарських заняттях дорівнює $r_{\text{сем.}} = 5 \text{ балів} * 6 = 30$ балів.

При відповіді на кожне питання студент отримує:

– «відмінно», повна відповідь (не менше 90% потрібної інформації) якщо при відповіді студент демонструє глибоке знання матеріалу, логічно і послідовно його викладає, дає обґрунтовані висновки, вільно оперує конкретними даними, з легкістю і переконливо відповідає на поставлені питання – 5 балів;

– «добре», достатньо повна відповідь (не менше 75% потрібної інформації), або повна відповідь з незначними неточностями, відповідає на більшість з поставлених питань – 4-3 бали;

– «задовільно», неповна відповідь (не менше 60% потрібної інформації) та значні помилки, на поставлені питання відповідає слабо, або не відповідає взагалі – 2-1 бали;

– «незадовільно», відсутня робота на семінарі – 0 балів.

2. Виступи на семінарських заняттях

Ваговий бал – 5 балів за один виступ. Максимальна кількість балів на всіх семінарських заняттях дорівнює $r_{\text{вист.}} = 5 \text{ балів} * 6 = 30$ балів.

3. ДКР

Ваговий бал – 20 балів.

20, якщо студент правильно відповів на всі поставлені питання;

10, якщо відповіді отримані на половину з поставлених питань;

1-9, якщо менше ніж половина відповідей на питання є правильними.

4. Експрес-контрольні на лекціях

Ваговий бал – 20 балів.

Допуск до екзамену має місце за значення $R_3 > 60$ балів та виконання ДКР ≥ 12 .

Сума рейтингових балів, отриманих студентом протягом семестру переводиться до підсумкової оцінки згідно з таблицею. Якщо сума балів менш ніж 60, студент виконує залікову контрольну роботу. У цьому разі сума балів за виконання ДКР та залікову контрольну роботу переводиться до підсумкової оцінки згідно з таблицею.

Екзамен має вигляд перелік питань, на які повинен відповісти студент. Питання є різними за змістом, відповідають тематиці лекцій, самостійної роботи, питань з самоконтролю. Рейтингова оцінка (Re) може варіюватися в межах від 0 до 40 балів (за жорсткою системою оцінювання).

Порядок проведення екзамену та критерії оцінювання його результату визначається таким чином. Кожне завдання містить три питання. Кожне питання оцінюється у 15 балів. При відмінних відповідях на усі запитання враховується, що більше 100 балів на загал виставлено бути не може. Система оцінювання питань:

- «відмінно», повна відповідь на питання (не менше 90% потрібної інформації), – 10-9 бали;
- «добре», достатньо повна відповідь (не менше 75% потрібної інформації, незначні неточності) – 8-7 балів;
- «задовільно», неповна відповідь (не менше 60% потрібної інформації та деякі помилки) – 6-4 балів;
- «незадовільно», незадовільна відповідь – 3-0 балів.

2. ДКР.

Ваговий бал – 20 балів.

- «відмінно» 18-20 балів: якщо робота має дослідницький характер, характеризується логічним, послідовним викладенням матеріалу, з відповідними обґрунтованими висновками;

- «добре», – 15 балів: якщо робота має дослідницький характер, характеризується послідовним викладенням матеріалу з відповідними, однак не завжди обґрунтованими висновками;

- «задовільно» - 12 балів, якщо дослідження проблеми, передбаченої темою роботи, зводиться до констатації фактів, містить поверхневий аналіз з необґрунтованими висновками, характеризується непослідовним викладенням матеріалу;

- «незадовільно» - 0-11 балів, якщо робота не є самостійним дослідженням теми, виконана з відсутнім відпрацюванням наукових джерел. Така робота повертається студенту на доопрацювання.

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Складено викладачем кафедри соціології Василець Ольгою Іванівною

Ухвалено кафедрою соціології (протокол № 12 від 24.05.2024)

Погоджено Методичною комісією факультету (протокол № 9 від 26.06.2024)

Орієнтовні теми домашніх контрольних робіт
(одне завдання за вибором студента)

1. Історична контекстуальність соціології початку ХХ століття.
2. Постмодерністська критика теоретичних підвалин класичної соціології.
3. Біхевіоризм як теоретична і світоглядна орієнтація: історія, теорія, персоналії.
4. Експериментальний характер біхевіоризму.
5. Теоретичний доробок Д.Б.Уотсона: основні положення – панацея чи фікція?
6. Соціальне дресування як сучасна експлікація уотсонівського біхевіоризму.
7. Неопозитивістський характер соціобіології.
8. Інвайроментальна контекстуальність соціальної екології Р.Парка.
9. Еволюційно-реформаторській підхід Р.Парка до розгляду соціальності.
10. Метод «соціальної картографії»: історія, теорія, сучасність.
11. Еволюційний характер вебленовської технократії.
12. Технократія Л.Мамфорда: гуманістичний контекст.
13. Практиція О.Тоффлера.
14. Специфіка соціальної стратифікації постіндустріального суспільства за Д.Белла.
15. Структурно-функціональна версія теорії дії Т.Парсонса.
16. Ієрархія відносин між підсистемами дії в теорії систем Т.Парсонса.
17. Структурно-функціональний варіант соціальної стратифікації Т.Парсонса.
18. Засади структурного функціоналізму в соціології Р.Мертонна.
19. Соціальна аномія як прояв дезінтеграційного характеру соціальної системи суспільства за Р.Мертонном.
20. Порівняльна характеристика версій структурного функціоналізму Т.Парсонса і Р.Мертонна.
21. Біхевіоральні та позитивістські засади соціології російського періоду П.Сорокіна.
22. Соціологія революції П.Сорокіна.
23. Закон позитивної та негативної поляризації П.Сорокіна.
24. Поняття соціального простору та його виміри в інтегралістській соціології П.Сорокіна.
25. Інтегралістські принципи в соціології П.Сорокіна.
26. Принципи формування і зміни соціокультурних систем за П.Сорокіним.
27. Принцип креативного альтруїзму П.Сорокіна та його роль у реконструкції суспільства.
28. Формування засад функціоналізму в межах Французької соціологічної школи.
29. Концепції соціального, культурного та символічного капіталів П.Бурд'є.
30. Принцип подвійного структурування в соціології П.Бурд'є.
31. Концепція «стилів життя» в соціології П.Бурд'є.
32. Соціокультурний пафос акціоналізму А.Турена.
33. Туренівський варіант постіндустріального суспільства.
34. Концепція соціальної нерівності в соціології Р.Будона.
35. Неомарксистський підхід до соціальної стратифікації Т.Б.Боттомора.
36. Теорія структурації Е.Гідденса: між функціоналізмом і структуралізмом.
37. Специфіка класового аналізу в соціології Е.Гідденса.
38. Роль соціальної солідарності в реалізації політики Третього шляху за Е.Гідденсом.
39. Е.Гідденс про глобалізацію та модернізацію.
40. Трансформація інтимності за Е.Гідденсом.
41. Соціологія музики Т.Адорно.
42. Нігілістична соціологія культури: культура як засіб буржуазного придушення особистості (за теоретичним доробком представників Франкфуртської школи).
43. Концепція «одномірної людини» Г.Маркузе.

44. Теорія комунікативної дії Ю.Хабермаса.
45. Концепція вільної любові в теоретичному доробку Е.Фромма.
46. Гуманістична парадигма в соціології: історія, теорія, персоналії.
47. Символічний інтеракціонізм: витоки, основні положення, персоналії.
48. Структура особистості крізь призму символічного інтеракціонізму Дж.Міда.
49. Соціологія повсякденності Е.Гоффмана: витоки, основні положення, перспективи.
50. «Ритуальні танці» як складова повсякденного життя за Е.Гоффманом.
51. Гоффманівський рамковий аналіз як складова соціології повсякденності.
52. Специфіка потрактувань особистості в межах «драматургічного підходу» Е.Гоффмана.
53. Колективна поведінка як прояв символічної взаємодії за Г.Блумером.
54. «Живе» і «мертве» у феноменологічній соціології.
55. Дослідження ірраціонального начала суб'єктивної реальності: історія та сучасність.
56. Роль концепту «повсякденного знання» в феноменологічній соціології А.Шюца.
57. Специфіка соціального конструювання реальності в феноменологічній соціології П.Бергера і Т.Лукмана.
58. Розподіл знання як основа соціалізації в феноменологічній соціології П.Бергера і Т.Лукмана.
59. Етнометодологія як складова гуманістичної парадигми: витоки, поняття, персоналії.
60. Експериментальний характер етнометодології Г.Гарфінкеля.
61. Біхевіоральні витоки парадигми обміну: соціокультурна контекстуальність, основні положення, персоналії.
62. Порівняльна характеристика підходів Дж.К.Хоманса та П.Блау як представників парадигми обміну.
63. Неомарксистський характер «світ-системного» аналізу І.Уоллестайна.
64. Капіталізм як проблема соціології І.Уоллестайна.

Питання до екзамену

1. Загальна характеристика соціології першої половини ХХ століття.
2. Поліпарадигмальний характер соціології другої половини ХХ століття.
3. Біхевіоризм як напрям неопозитивізму: загальна характеристика, течії.
4. Оперантний біхевіоризм Ф.Скінера.
5. Соціобіологія як міждисциплінарний напрям в соціології другої половини ХХ століття.
6. Інвайроменталізм як теоретична і світоглядна орієнтація: загальна характеристика.
7. Течії в інвайроменталізмі.
8. Екологічна соціологія Р.Парка.
9. Екологізм як напрям в інвайроменталізмі: загальна характеристика, представники.
10. Поняття „природа людини” Дж.Дьюї.
11. Менеджеризм як напрям в економічній соціології. Основні положення „менеджерської революції”.
12. Технократична традиція в американській соціології (до 80-х років): загальний огляд, представники.
13. Концепція „третьої хвилі” А.Тоффлера.
14. Чиказька школа в американській соціології: загальна характеристика школи, періодизація її діяльності.
15. „Польський селянин в Європі та Америці” У.Томас, Ф.Знанецький (загальна характеристика роботи).
16. Соціальна картографія Е.Берджесса.
17. Соціометрія Я.Морено.
18. Індустріальна соціологія. Хоторнський експеримент.
19. Прогрес в методології і методиці соціологічних досліджень в 30-40-х роках ХХ століття. Творчість П.Лазарсфельда.
20. Інтегралістська соціологія П.Сорокіна.
21. Концепція соціальної стратифікації і соціальної мобільності П.Сорокіна.
22. Теорія соціокультурної динаміки П.Сорокіна.
23. Структурний функціоналізм: загальна характеристика парадигми.
24. Соціальна система та її складові (за Т.Парсонсом).
25. Суспільство і його типи (за Т.Парсонсом).
26. Соціальна дія як самоорганізована система (за Т.Парсонсом).
27. Р.Мертон як представник структурно-функціональної парадигми.
28. Аномія та анемічна поведінка (за Р.Мертонем).
29. Теорія „середнього рівня” Р.Мертоня.
30. Символічний інтеракціонізм: загальна характеристика парадигми.
31. Символічний інтеракціонізм Дж.Г.Міда.
32. Проблема символічної взаємодії Г.Блумера.
33. Драматургічний підхід Е.Гоффмана.
34. Конфліктологічна парадигма: загальна характеристика.
35. Специфіка конфліктологічного підходу Л.Козера.
36. Теорія конфлікту Р.Дарендорфа.
37. Феноменологічна соціологія: основні положення.
38. Ідеї і поняття феноменологічної соціології А.Шюца.
39. Етнометодологія Г.Гарфінкеля.
40. Концепція соціального обміну П.М.Блау.
41. Парадигма соціального обміну: основні положення.
42. Теорія обміну Дж.К.Хоманса.
43. Франкфуртська школа в соціології.

44. *Феноменологія П.Бергера та Т.Лукмана.*
45. *Концепція „одновимірної людини” Г.Маркузе.*
46. *Критична спрямованість соціології Т.Адорно.*
47. *Французька соціологічна школа у другій третині ХХ століття.*
48. *Українська соціологія на початку ХХ століття.*
49. *Розквіт і „хвороби” емпіричної соціології.*
50. *Концепція особистості і соціального характеру Е.Фромма.*
51. *Концепція „дзеркального Я” Ч.Х.Кулі.*
52. *Концепція постіндустріального суспільства Д.Белла.*